

5 teser om sosial- og helsetjenestens praksis og regelgrunnlag

1. Sosialhjelpsmotatere er den mest diskriminerte (større) gruppe i samfunnet, både økonomisk (minimal inntekt går ned) og juridisk («svake» rettigheter, forvaltningens skjønn er avgjørende og kan bare påklages når det er åpenbart urimelig)
2. Meg bekjent har sosialhjelpsmottagere nesten ingen støtte i samfunnet. Dette er skandaløst i et samfunn som oppfatter seg selv som solidarisk.
3. Sosialbyråkratiet praktiserer rettighetene (veiledning, innsyn, forhåndsvarsel osv.) svært lite. Klienter som påberoper seg disse rettighetene oppfattes i beste fall som vanskelig og kan ikke forbedre praksis.
4. Mottagere synes å finne seg mindre og mindre i sin diskriminering. Tjenesteytere på sin side synes ikke å se at diskriminering skulle ha noe å gjøre med økt vold.
5. Denne forskjellige oppfattelse av virkeligheten polariserer og kan føre i enkelttilfeller til økt vold.

Fylkeslegen kritiserer ikke feil bruk av medisiner i henhold til legemiddelverket pga. [forskrivningsfrihet](#). [Sivilombudet overprøver ikke legenes skjønn](#) og uttaler seg ikke hva pårørendes innsigelser har å si når den demente er ikke samtykkekompetent.

Tesene er et resultat av støtte til ca. 50 klager i sosial- helse- og trygdevesenet. Her er sosialvesenet som er dårligst både når det gjelder rettigheter og praksis. Medholdsprosent var ca. 30, dvs. det samme som i Trygderetten for folk som klager på avslag av uføretrygd. Sakene gjaldt i hovedsak bortfall og at støtten ble mindre. Fratar kommunen ytelse og etterpå gir medhold til de få som klager så sparer man utgifter til det store flertall som ikke klager?

Når det gjelder klager til Fylkeslegen over leger ble jeg forundret at en lege ikke svarte på flere purringer. Men så fant jeg ut at Fylkelegen har ingen hjemmel å pålegge svar men må gå til overordnet tilsynsorgan for at den pålegger svar.

Rettighetene som veiledning, innsyn, forhåndsvarsel og bistand til å klage praktiseres lite og oppfattes som tungvinte regler som er umulig kan praktiseres innenfor de ressurser tjenesten har til rådighet (se også undersøkelsen i Lov og rett nr. 2 1987, side 67). Klientene opplevde det som utrolig positivt at noen lytter og skriver en klage for dem, hvor deres egen mening kommer til uttrykk. Er tjenesten ikke i stand å registre, lytte til det klienter har å si? Egentlig måtte jo tjenesten til og med bistå ressurssvake klienter å klage. Jeg sluttet med å skrive klager da jeg oppfattet fra en medstudent ansatt på Fylkesmannens kontor, at saksbehandlere ikke tør gi medhold fordi praksisen da kunne bli enda dårligere. Når rettighetene er svake, ingen overprøving av skjønn og nominal støtte går ned så kan det oppleves som at klageadgangen er nytteløs.

[Walter Keim](#)

[Reaksjoner på erfaringer med helse- og sosialvesenet](#)

Klager i helse- og sosialtjenesten

- Folk overlykkelig at noen lyttet til det de hadde å si, en tredel fikk medhold
- Sosialtjenesteloven er skjønnspreget:
Fylkesmann kan ikke prøve kommunens skjønn
- Tilsidesettelse av leggemiddelverkets råd:
Fylkeslegen henviser til forskrivningsfrihet
- Fylkeslege må til overordnet forvaltningsnivå for å framtvinge et svar fra legene
- Sivilombudsmann overprøver ikke medisinskfaglige vurderinger

Hvem er **Walter Keim**?

- Jeg hadde foreldre som lærde meg at pasienten bestemmer: FN sine krav om forbud av tvang er overbevisende
- Transparens overalt: i psykiatri, offentlig forvaltning dvs. offentlighetsloven, oppfordret **legeforening å avslutte streiken** mot offentlighetsloven i belteleggingskandalen
- Interesse for vitenskap objektivitet: Hobby var å studere. 3 og 1/4 akademiske titler, 22 semester
- Bruker ytringsfrihet, på tross av janteloven og at det kan føre til upopularitet